

HET LEGE GRAF

Personen

- Verteller
- Jezus
- Jezus discipelen;
 - Johannes
 - Simon
 - Petrus
 - Jakobus
 - Andreas
 - Filippus
- De engel Gabriël
- De engel Rafaël
- Maria Magdalena
- Pilatus, de Romeinse gouverneur
- Kajafas de Hogepriester
- Secretaris van Kajafas
- Drie leden van het Sanhedrin, de Hoge Joodse Raad
- Salomé, moeder van Johannes en Jakobus
- Maria Klopas
- Klopas, man van Maria Klopas
- Tempelpolitie;
 - Elihu, kapitein van de tempelpolitie
 - Tempel politiemannen (levieten) ;
 - Joel
 - Saul
 - Joas

Plaats van handeling: Jeruzalem

EERSTE TONEEL

(Het paleis van Pilatus)

VERTELLER

Na de kruisiging vroeg Jozef van Arimatea aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht weghalen. Hij was een volgeling van Jezus, maar in het geheim omdat hij bang was. Pilatus gaf zijn toestemming, en Jozef nam het lichaam mee. Nicodemus, die Jezus vroeger 's nachts had opgezocht, ging ook mee. Hij had meer dan dertig kilo specerijen gekocht, mirre en aloë.

Ze haalden het lichaam van het kruis en wikkelden het in linnen doeken. En omdat het bijna sabbat was, legden ze het toen neer in het graf dat Jozef pas in de rotsen had laten uithakken. Ze rolden een grote steen voor de ingang en gingen naar huis. Maar de Hogepriester en de Farizeeën gingen naar Pilatus.

PILATUS

Ja Kajafas? Wat is er nu weer?

KAJAFAS

Excellentie, die oplichter van een Jezus van Nazaret...

PILATUS

Ik wil niets meer horen over Jezus van Nazaret.

KAJAFAS

We hebben juist aan iets gedacht.
Toen hij nog leefde heeft hij wel eens opgescheept dat hij drie dagen na zijn dood weer zou opstaan uit de dood.

PILATUS

Nu, en?

KAJAFAS

Zoudt u misschien opdracht kunnen geven om het graf te bewaken tot na die derde dag? Anders zouden zijn volgelingen wel eens het lichaam weg kunnen halen, en dan tegen de mensen zeggen dat hij is opgestaan.

PILATUS

Ik wil er niets meer mee te maken hebben. U hebt zelf politie, zet zelf maar een wacht. Daar hebt u mijn toestemming voor.

VERTELLER

Ze gingen dus naar het graf en verzegelden de steen en zetten er wachters bij.

TWEEDE TONEEL

(Bij het graf)

VERTELLER

's Zondagsmorgens -- het was nog heel vroeg -- gingen Maria Magdalena, Maria Klopas en Salomé naar het graf, met de kruiden die ze hadden klaargemaakt om het lichaam te balsemen. En plotseling was er een geweldige aardbeving.....

(Maria Magdalena, Maria Klopas en Salomé op weg naar het graf)

SALOMÉ

Ik geloof dat we nu veilig verder kunnen gaan.
Het schijnt voorbij te zijn.

MARIA KLOPAS

Ik ben niet zo bang van aardbevingen.
Die tempelpolitie die langs kwam rennen,
daar schrok ik méér van. Wat zagen die er verwilderd uit.

SALOMÉ

Ja, alsof ze doodsbang waren.
Zouden ze zó geschrokken zijn van de aardschokken?

MARIA KLOPAS

Het leek wel of ze uit de buurt van het graf kwamen.

SALOMÉ

Nu, ze zijn weg.
Die kunnen ons in elk geval niet verhinderen bij het graf te komen.

MARIA KLOPAS

Hier ergens moet het tuinhek zijn.

SALOMÉ

Ja, hier is het. Je kunt het haast niet vinden,
het is hier zo donker onder die olijfbomen. Het staat open.

MARIA KLOPAS

Goddank.
Stil, je weet niet of er nog meer tempelpolitie in de buurt is.

MARIA MAGDALENA

Ik geloof dat ik was doodgegaan als we er niet in hadden gekund.
Zolang je nog wat kunt doen, hoeft je tenminste niet te denken.
Aan al die verschrikkelijke dingen die gebeurd zijn.

SALOMÉ

Stil nu maar, Maria, we hebben allemaal verdriet.

MARIA MAGDALENA

Oh! O Salomé, luister eens!

SALOMÉ

Wat is er?

MARIA MAGDALENA

Ik was helemaal vergeten dat Jozef en Nicodemus er een grote steen voor hebben gerold. Hoe krijgen we die opzij?

MARIA KLOPAS

O lieve help.
Hadden we nu maar een van de mannen meegebracht.

SALOMÉ

Nou, ik ga niet terug. Misschien kan de tuinman ons wel helpen. Die zal toch wel gauw met zijn werk beginnen. Het is al dag.

MARIA MAGDALENA

Kijk, daar is het graf. Maar wat is dat?? De steen is weggerold!

SALOMÉ

Ben je er zeker van dat het het goede graf is?

MARIA MAGDALENA

Hoe zou ik me dáár nu in kunnen vergissen.
Daar staan die twee cypressen, net zoals ik me herinner.
Dacht je dat ik het graf van mijn Meester niet wist te vinden?

SALOMÉ

Misschien dat Jozef van Arimatea....

MARIA KLOPAS

Ja natuurlijk!

MARIA MAGDALENA

Ik zal vast gaan kijken.

SALOMÉ

Natuurlijk is het Jozef. Hij wist natuurlijk niet dat wij zouden komen, en hij wilde vast zelf alles in orde maken.
Het is een goed mens, die Jozef. Hij had de moed om naar Pilatus te gaan en om het lichaam te vragen. Terwijl hij wist dat zijn mederaadsleden het hem kwalijk zouden nemen...

MARIA MAGDALENA

Maria! Salomé! Hij is weg!

SALOMÉ

Weg?

MARIA Klopas

Wie is weg?

MARIA MAGDALENA

De Meester! Er is niemand en het lichaam is weg! Ze hebben het gestolen! Ze hebben het weggehaald! O maar we moeten hem vinden. Waar zou hij zijn? O Meester, Meester, wat hebben ze u gedaan? Konden ze u zelfs in de dood niet met rust laten?

SALOMÉ

Maar Maria.....

MARIA MAGDALENA

Ik ga Johannes en Petrus halen.

MARIA KLOPAS

Wacht even, Maria!

MARIA MAGDALENA

(wegrennend)

O Meester, Meester, waar bent u!

MARIA KLOPAS

Laat ze maar gaan. Wat een vreemde geschiedenis, Salomé.

SALOMÉ

Ze moet zich vergist hebben.
Ze is natuurlijk helemaal in de war door haar verdriet!

MARIA KLOPAS

Nu, we zullen het zo meteen zien.... Wel!

SALOMÉ

O ja, het graf is echt open .

MARIA KLOPAS

(in het graf kijkend) En het lichaam is ook echt weg!

SALOMÉ

(ook kijkend)

Zouden het grafrovers geweest zijn?
O wat zal zijn moeder zeggen! en Johannes!
Maar o Maria, kijk daar eens,
daarbinnen in het graf zie ik twee mannen in het wit....

MARIA KLOPAS

Ze zien er niet uit als rovers.

SALOME

Eerder als..... Ik ben bang voor ze.

GABRIËL

Er is niets om bang voor te zijn .

MARIA KLOPAS

Meneer, wie en wat u ook bent....

RAFAËL

Waarom zoekt u de levende bij de doden?

SALOMÉ

Och meneer, we zochten naar...

GABRIËL

Ja dat weet ik. U zoekt naar Jezus van Nazaret, die ze gekruisigd hebben. Ja maar hij is hier niet, hij is opgestaan! Kijk maar, dit is de plaats waar ze hem neergelegd hadden.

SALOMÉ

Opgestaan?!

RAFAËL

Zoals hij had gezegd. Ga maar, en vertel aan zijn leerlingen -- en aan Petrus -- dat hij ze vooruit is gegaan naar Galilea.

GABRIËL

Daar zullen ze hem zien.
Dat is de boodschap die we moesten brengen.

DERDE TONEEL

(Een huis ergens in Jeruzalem)

MARIA MAGDALENA'

(op de deur bonkend) Johannes! Johannes! Doe eens open! Doe eens open!

JOHANNES

(deur openend) Hier ben ik al! Maria! ...waar zijn de anderen?
In Godsnaam, wat is er gebeurd?

MARIA MAGDALENA

O Johannes, het is zo erg! Ze hebben de Meester uit het graf gestolen! Hij ligt er niet meer in!

JOHANNES

Gestolen?!

MARIA MAGDALENA

O kom toch gauw! We moeten hem vinden!

JOHANNES

Natuurlijk. Meteen... Petrus! Maria, loop vlug naar boven en haal Petrus. Ik ga vast naar het graf!

MARIA MAGDALENA

(wegrennend) Vlug, Johannes, vlug!
Petrus, Petrus, waar ben je?

VIERDE TONEEL

(Bij het Sanhedrin, de Hoge Raad)

KAJAFAS

Leden van het Sanhedrin, ik heb u op dit vroege uur bij elkaar laten roepen omdat er iets is dat u moet weten. Kapitein Elihu en deze drie levieten stonden gisteravond op wacht bij het graf van Jezus van Nazaret. Kapitein, wilt u deze heren hetzelfde vertellen wat u daarstraks aan mij hebt verteld?

ELIHU

We stonden op wacht, twee aan twee. En tegen het eerste hanekraaien lagen Joël en Saul een meter of tien van het graf af, naast een kolenvuurtje want het was erg koud. Joas en ik stonden op onze speer geleund aan beide zijden van de steen op wacht.

KAJAFAS

Was het zicht goed?

ELIHU

De maan scheen en we hadden ook een lantaarn naast ons staan.

KAJAFAS

Ja, en?

ELIHU

Ik had net tegen Joas gezegd dat het tijd werd om de wacht te wisselen. Plotseling begon de aarde te beven, er kwam nòg een schok en nòg één. Ik greep me aan de steen vast om op de been te blijven, en mijn arm begon te tintelen zoals wanneer je ijzer aanraakt tijdens een onweer. En toen, plotseling....

RAADSLID 1

Ga door, man, ga door!

ELIHU

... werden we opgenomen en weggerukt, zodat we op de grond vielen. En de vlam in de lantaarn boog opzij alsof er een sterke luchtstroom kwam uit het graf.
Joël weet wat er verder gebeurde. Joël!

JOËL

Ik hoorde een kiezelsteen weggetrapt worden alsof er iemand over het pad liep, en er kwam iets langs zodat ik het kolenvuur niet meer kon zien.

RAADSLID 3

Kon je zien wat het was?

JOËL

Het ging erg vlug.
Maar de schaduw erachter was de schaduw van een mens.

RAADSLID 2

Heb je hem niet gegrepen?

JOËL

Nee meneer.

RAADSLID 1

Nou, een beste soldaat ben jij...om bang te zijn van een schaduw.

JOËL

Ik was wel geschrokken maar niet bang.
Toen zag ik de kapitein en Joas op de grond liggen,

en Saul rende al op ze toe. Samen hebben we ze toen overleefd
geholpen, ze waren niet gewond, alleen versuft door de schok.

RAADSLID 3

En daarna?

ELIHU

Toen hebben we de lantaarn genomen en de steen en
het zegel gecontroleerd, maar alles was in orde.
En toen hoorden we ineens iemand achter ons zacht lachen.

RAADSLID 1

Die mannen zijn dronken geweest! Of ze hebben gedroomd.

JOËL

We draaiden ons om en zagen een jongeman...

SECRETARIS

Dezelfde of een ander?

JOËL

Een ander.

RAADSLID 2

Kon je hem goed zien?

JOËL

Ja. Hij was groot en blond en had een korte tuniek aan,
met sandalen aan de voeten. Zijn huid en zijn kleren waren witter
dan het maanlicht, zijn gezicht was als een bliksemflits,
en hij glimlachte. Nog nooit heb ik zoiets gezien als die glimlach.

RAADSLID 1

Waarom? Wat was er voor bijzonders aan?

JOËL

Ik weet niet, maar we waren doodsbang. Hij was niet als die eerste.

SECRETARIS

Wat bedoel je?

JOËL

Meneer, wat in de tuin langs ons liep was menselijk, maar dit niet.

RAADSLID 2

Zei de..... de verschijning iets?

JOËL

Nee meneer. Hij liep naar voren en stond voor het graf.
En toen, net alsof die grote zware steen niet meer woog dan een gordijn, rolde hij de steen met één hand weg en ging erop zitten, steeds met diezelfde glimlach.
En het maanlicht en het licht van de lantaarn schenen door de deuropening naar binnen. En, meneer, het graf was leeg.

VIJFDE TONEEL

(Bij het graf)

(Johannes komt ervandaan. Petrus is op weg erheen)

JOHANNES

(buiten adem)

Petrus! Petrus! het is waar! Ik ben er geweest en heb gekeken.
Er ligt niemand in. Niets. Alleen de grafdoeken.

PETRUS

Waar zijn de vrouwen?

JOHANNES

De hemel mag weten waar.
Ze zijn misschien het andere hek uitgegaan.
Kom kijken, Petrus.... kijk maar! het lichaam van de Heer is weg!

PETRUS

Wie kan het weggehaald hebben?

JOHANNES

Hééft iemand het wel weggehaald?

PETRUS

Wat zeg je daar?

JOHANNES

Ik weet zelf niet wat ik zeg.

PETRUS

(loopt erheen)

Ik ga kijken.

JOHANNES

(tot zichzelf)

O Meester, Meester, is het mogelijk? Dit is de derde dag...
nee, ik durf het niet te zeggen... Ik durf het niet eens te denken!

PETRUS

(komt terug)

Johannes, er is iets heel vreemds aan de hand. De grafdoeken liggen er nog. De grafdoeken! Wat zou dat betekenen?

JOHANNES

Ik kom mee.

PETRUS

Kijk maar, hier, waar het lichaam lag.
Alles ligt nog net zo alsof ze nog om het lichaam zaten.
Alleen de hoofddoek ligt apart, opgerold.
Wie kan de doeken zo neergelegd hebben?
En in vredesnaam waarom?

JOHANNES

Niemand, Petrus, niemand! Begrijp je het niet? Ze zijn nooit losgemaakt! Begrijp je het niet? Ik durf het bijna niet te zeggen! Denk aan wat hij zei: "Na drie dagen zal ik opstaan."

ZESDE TONEEL

(Bij het graf)

VERTELLER

Toen gingen de leerlingen weer weg. Maar Maria Magdalena, die in de tuin was achtergebleven, stond bij het graf te huilen.

En onder het huilen boog ze zich voorover naar het graf en zag daar twee engelen zitten, in witte kleren. Ze zaten op de plaats waar het lichaam van Jezus had gelegen, één aan het hoofdeind en de ander aan het voeteneind.

GABRIËL

Vrouw, waarom huil je?

MARIA MAGDALENA

Omdat ze mijn Heer hebben weggenomen,
en ik weet niet waar ze hem gelegd hebben!

(ze draait zich om en ziet iemand staan van wie ze denkt dat het de tuinman is)

JEZUS

Waarom huil je, mijn dochter? Wie zoek je?

MARIA MAGDALENA

O meneer! Wat is er met hem gebeurd?
Als u hem hebt weggehaald, vertel me alstublieft waar u hem hebt
gelegd, dan zal ik hem daarvandaan halen! O alstublieft!

JEZUS

Maria....

MARIA MAGDALENA

Meester!!

JEZUS

Probeer me niet vast te houden, Maria!
Ik moet nog naar mijn Vader gaan. Ga jij nu maar gauw naar mijn
broeders en breng ze mijn boodschap:
"Binnenkort ga ik naar mijn Vader, die ook jullie Vader is,
naar mijn God, die ook jullie God is."

VERTELLER

Toen ging Maria Magdalena naar de discipelen,
en gaf hun Jezus' boodschap.

ZEVENDE TONEEL

(bij het Sanhedrin)

SECRETARIS

Dus wat moeten we nu doen, Eerwaarde?

KAJAFAS

Kun je dat nog vragen? Natuurlijk het hele verhaal ontkennen. De
moeilijkheid is natuurlijk, dat we het lichaam niet kunnen laten zien.

RAADSLID 1

We zullen ons uiterste best doen het te vinden.

KAJAFAS

Natuurlijk, natuurlijk. Maar als het nu niet te vinden is....

RAADSLID 2

Het moet toch ergens zijn!

RAADSLID 3

Kunnen we het graf niet opnieuw verzegelen en
net doen alsof er niets is gebeurd?

KAJAFAS

Op klaarlichte dag? En stel je voor dat Pilatus de geruchten hoort en het graf laat onderzoeken?

RAADSLID 2

We kunnen er een ander lichaam in leggen.

KAJAFAS

Ja! en dat dan eerst kruisigen zeker!
Nou, dan kun je nog beter de waarheid zeggen.

SECRETARIS

En wat is de waarheid?

KAJAFAS

Maar mijn goeie man! Natuurlijk dat het lichaam gestolen is. Of durft soms iemand hier iets anders beweren?... Nee, het lichaam is gestolen. Dat zal het verhaal zijn. Laat die lui van de tempelpolitie maar eens hier komen... En geef me eens die zak goudstukken die pas uit de Tempel binnen is gebracht. We krijgen hier wel een kleine onvoorziene uitgaaf.

(Raadslid 3 haalt Elihu en de andere Levieten)

ELIHU

Eerwaarde?

KAJAFAS

U begrijpt wel dat, als uw verhaal op deze manier de ronde gaat doen, dit ernstige moeilijkheden kan geven. Die willen wij voorkómen. En daarvoor hebben we uw medewerking nodig. Wanneer iemand u vraagt wat er vannacht is gebeurd, moet u het volgende antwoorden:
"Terwijl wij de wacht hielden bij het graf zijn we in slaap gevallen. En terwijl we sliepen, zijn Jezus' volgelingen gekomen en hebben het lichaam weggehaald."

ELIHU

Maar Eerwaarde, het was niet....

KAJAFAS

Ik ben nog niet uitgesproken. Om u een kleine vergoeding te geven voor ... eh... voor de doorstane schok zijn we bereid u een zekere geldelijke tegemoetkoming te geven. Kapitein Elihu zal deze som onder u vieren mogen delen.

ELIHU

Dank u, meneer, dank u.

KAJAFAS

Op voorwaarde natuurlijk dat er geen praatjes worden verspreid.

ELIHU

Meneer, er is één moeilijkheid. Als Gouverneur Pilates te horen zou krijgen dat wij op onze post... eh... eh... geslapen zouden hebben...

KAJAFAS

Dan zullen wij het wel met de Goeverneur in orde maken.

ELIHU

Ja Eerwaarde. Dank u Eerwaarde.

KAJAFAS

Hiermede is deze zitting van het Sanhedrin gesloten, u kunt gaan!

(Allen gaan weg)

ACHTSTE TONEEL

(In hetzelfde huis in Jeruzalem als daarstraks)

VERTELLER

Die Zondagavond zaten de leerlingen bij elkaar.
Ze hadden de deur op slot, omdat ze bang waren.

JOHANNES

Geloof je het nog niet?

JAKOBUS

Ik moet meer bewijzen hebben, Johannes.
Maria Magdalena is zo gauw ergens over opgewonden.

JOHANNES

En onze moeder Salomé, Jakobus?
Onze praktische nuchtere moeder,
die altijd met twee benen op de grond staat? En Maria Klopas?

JAKOBUS

Nou, wat zagen ze dan? Twee mensen in het wit, die iedereen hadden kunnen zijn. En vergeet niet, het zijn vrouwen.
Er is niet één man die iets heeft gezien.

ANDREAS

Petrus heeft Jezus gezien.

JAKOBUS

Wat zeg je me nu, Andreas?

ANDREAS

Ik ben net bij hem geweest. Ik wou zien of hij nu eindelijk wou eten en drinken, hij heeft geen eten aangeraakt sinds... sinds het gebeurd is. Ik kwam binnen, hij keek me aan en zei: "De Heer leeft, ik heb hem gezien." "Wat, hier?" zei ik. "Ja," zei hij. En toen viel hij in slaap als een kind. Je weet, al die tijd heeft hij niet kunnen slapen."

PHILIPPUS

Ik wou dat ik het kon geloven.

(Er wordt op de deur gebonsd)

JAKOBUS

Wat is dat?

ANDREAS

De tempelpolitie? Komen ze ons halen?

(weer bonzen)

JAKOBUS

Ik zal gaan kijken wie het is.

PHILIPPUS

Voorzichtig, Jakobus!

JAKOBUS

Wie is daar?

KLOPAS

Klopas en Maria.

JAKOBUS

Wacht even, ik zal de grendel terugschuiven.
Ik dacht dat het de politie was.

KLOPAS

Jakobus, Johannes, we hebben de Meester gezien!

ALLEN

Wat? Hoe? Waar?

ANDREAS

Jakobus, doe de grendel op de deur..... En nu vertellen!

VERTELLER

Ze waren nog aan het vertellen, toen opeens Jezus in hun midden stond. "Sjaloom," zei hij. Ze waren verstijfd van angst en dachten dat ze een spook zagen.

"Waarom zijn jullie zo geschrokken?" vroeg hij.

"Bekijk mijn handen en voeten, betast me en je zult zien dat ik het ben. Voel me maar!

Een spook heeft geen vlees en beenderen, en je kunt zien dat ik die wel heb!"

Maar ze konden het nog niet geloven, zo blij en verbaasd waren ze.

"Hebben jullie hier niets te eten?" vroeg hij.

Ze gaven hem een stuk gebakken vis, en hij at het op waar ze bij waren.

"Dit bedoelde ik," zei hij, "toen ik jullie vertelde dat alles wat er over mij in de Wet en de Profeten en in de Psalmen geschreven was, in vervulling moest gaan. En dit is wat er geschreven staat: Dat de Messias moest lijden en ter dood gebracht worden, en dat hij op de derde dag weer uit de dood zou opstaan.

En dat in zijn Naam aan alle volken berouw en vergeving van zonden aangekondigd moeten worden, te beginnen met Jeruzalem. En jullie zullen mijn getuigen zijn, jullie die alles hebben meegemaakt."

En hij zei dat ze in Jeruzalem moesten blijven, totdat ze van boven de kracht zouden krijgen om die getuigen te worden.